

De variabiliteit van *Veronica hederifolia* L. in Nederland

Aanvullende gegevens

door

S. E. DE JONGH en J. H. KERN

(Leiden)

Eén van de argumenten die wij (1971) aanvoerden ten gunste van de opvatting dat *Veronica hederifolia* L. subsp. *lucorum* (Klett & Richt.) Hartl. (= *V. sublobata* M. Fischer) in Nederland, naast subsp. *hederifolia*, voorkomt was ontleend aan door de heer W. M. Luijt in het Laboratorium voor Experimentele Plantensystematiek te Leiden aan worteltoppen verrichte chromosoomtellingen. Deze tellingen droegen een voorlopig karakter. Luijt zette zijn onderzoek voort in het kader van een doctoraal-onderwerp. Hij gebruikte het volgende seizoen jonge bloemknoppen voor chromosoomtellingen tijdens mitotische delingen. Prof. dr. R. Hegnauer, directeur van vernoemd laboratorium, heeft ons thans gemachtigd ook van deze later verworven gegevens, voor zover zij chromosoomtellingen betreffen, gebruik te maken.

Bij zeven als subsp. *lucorum* gedetermineerde populaties (zes uit de omgeving van Leiden, één van de zuidzijde van de Grebbeberg bij Rhenen) werd $2n = 36$ gevonden; twee duidelijk door de „akkervorm” (subsp. *hederifolia*; Oegstgeest en Grebbeberg bij Rhenen) gevormde populaties hadden $2n = 54$. Per populatie werd het chromosoomaantal voor 3 tot 7 exemplaren vastgesteld; in totaal werden 41 planten onderzocht. Het ook uit de literatuur bekende aantal $2n = 28$ werd slechts in twee preparaten geteld. De vraag of binnen het aggregaat naast polyploïden ook aneuploïden voorkomen moet voorlopig onbeantwoord blijven.

Daarentegen kan thans met zekerheid worden gesteld, dat in Nederland naast de hexaploïde subsp. *hederifolia* ook de tetraploïde subsp. *lucorum* voorkomt en, althans in sommige delen van het land, geenszins zeldzaam is. Het door Luijt verzamelde materiaal werd door de eerste onzer gecontroleerd. De tetraploïden bleken de kenmerken van subsp. *lucorum* te hebben en de hexaploïden die van subsp. *hederifolia*.

Literatuur

JONGH, S. E. DE & J. H. KERN, 1971. De variabiliteit van *Veronica hederifolia* L. in Nederland. *Gorteria* 5(7/10), p. 160-165.

Summary

An additional study on chromosome numbers of 41 specimens of *Veronica hederifolia* L. subsp. *hederifolia* and subsp. *lucorum* (Klett. & Richt.) Hartl. by W. M. Luyt (Laboratory for Experimental Plant taxonomy, Leiden) revealed, that $2n=54$ and $2n=36$ respectively for most specimens from the Netherlands; in only two specimens $2n=28$ was found.